This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

+ *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.

+ *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.

+ *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.

+ *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at `http://books.google.com/`

Det här är en digital kopia av en bok som har bevarats i generationer på bibliotekens hyllor innan Google omsorgsfullt skannade in den. Det är en del av ett projekt för att göra all världens böcker möjliga att upptäcka på nätet.

Den har överlevt så länge att upphovsrätten har utgått och boken har blivit allmän egendom. En bok i allmän egendom är en bok som aldrig har varit belagd med upphovsrätt eller vars skyddstid har löpt ut. Huruvida en bok har blivit allmän egendom eller inte varierar från land till land. Sådana böcker är portar till det förflutna och representerar ett överflöd av historia, kultur och kunskap som många gånger är svårt att upptäcka.

Markeringar, noteringar och andra marginalanteckningar i den ursprungliga boken finns med i filen. Det är en påminnelse om bokens långa färd från förlaget till ett bibliotek och slutligen till dig.

Riktlinjer för användning

Google är stolt över att digitalisera böcker som har blivit allmän egendom i samarbete med bibliotek och göra dem tillgängliga för alla. Dessa böcker tillhör mänskligheten, och vi förvaltar bara kulturarvet. Men det här arbetet kostar mycket pengar, så för att vi ska kunna fortsätta att tillhandahålla denna resurs, har vi vidtagit åtgärder för att förhindra kommersiella företags missbruk. Vi har bland annat infört tekniska inskränkningar för automatiserade frågor.

Vi ber dig även att:

- Endast använda filerna utan ekonomisk vinning i åtanke
  Vi har tagit fram Google boksökning för att det ska användas av enskilda personer, och vi vill att du använder dessa filer för enskilt, ideellt bruk.
- Avstå från automatiska frågor
  Skicka inte automatiska frågor av något slag till Googles system. Om du forskar i maskinöversättning, textigenkänning eller andra områden där det är intressant att få tillgång till stora mängder text, ta då kontakt med oss. Vi ser gärna att material som är allmän egendom används för dessa syften och kan kanske hjälpa till om du har ytterligare behov.
- Bibehålla upphovsmärket
  Googles "vattenstämpel" som finns i varje fil är nödvändig för att informera allmänheten om det här projektet och att hjälpa dem att hitta ytterligare material på Google boksökning. Ta inte bort den.
- Håll dig på rätt sida om lagen
  Oavsett vad du gör ska du komma ihåg att du bär ansvaret för att se till att det du gör är lagligt. Förutsätt inte att en bok har blivit allmän egendom i andra länder bara för att vi tror att den har blivit det för läsare i USA. Huruvida en bok skyddas av upphovsrätt skiljer sig åt från land till land, och vi kan inte ge dig några råd om det är tillåtet att använda en viss bok på ett särskilt sätt. Förutsätt inte att en bok går att använda på vilket sätt som helst var som helst i världen bara för att den dyker upp i Google boksökning. Skadeståndet för upphovsrättsbrott kan vara mycket högt.

Om Google boksökning

Googles mål är att ordna världens information och göra den användbar och tillgänglig överallt. Google boksökning hjälper läsare att upptäcka världens böcker och författare och förläggare att nå nya målgrupper. Du kan söka igenom all text i den här boken på webben på följande länk `http://books.google.com/`

Scan
3497
1.72

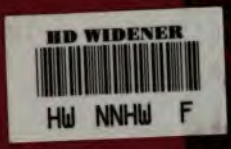

Digitized by Google

Am 9497.1.72

HARVARD COLLEGE
LIBRARY

Bought from the Fund for
CURRENT MODERN POETRY
given by
MORRIS GRAY
CLASS OF 1877

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

MASKE
K·G·OSSIAN·
NILSSO

Digitized by Google

K. G. OSSIAN-NILSSON

MASKER

Digitized by Google

Digitized by Google

MASKER

EN DIKTSAMLING

AF

K. G. OSSIAN-NILSSON

ANDRA UPPLAGAN

STOCKHOLM
ALBERT BONNIERS FÖRLAG

Digitized by Google

Scan 9497.1.72

HARVARD COLLEGE LIBRARY
MORRIS GRAY FUND
May 26, 1932

STOCKHOLM
ALB. BONNIERS BOKTRYCKERI 1904

Digitized by Google

I.

1. — *Masker*.

Digitized by Google

Digitized by Google

John Bull.

Du är välfödd och frodig och fet, John Bull,
som man påstår af andras svält,
och du låter din hjord gå i bet, John Bull,
bra ofta i grannens fält.
Det är lätt att förstå, att de skräna, de små,
och att ingen stort älskar dig just, John Bull,
ty så snart du får lust till en ö eller kust,
strax lägger du vantarna på.

Du är självkär och skrytsam och stolt, John Bull,
— all right, vi känna dig väl, —
yfs i Höglands-bonnet och kolt, John Bull,
sen du hungrat ditt Högland ihjäl.

Digitized by Google

Grön Erin är rikt på armod och slikt,
men Paddy är envis och stark, John Bull: —
gör till sist du hans mark till en rådjurspark
— John Bull, det vore dig likt.

Du reser dig argsint och stram, John Bull,
och måttar åt boerns hörn.
Mot en mygga räcktes din ram, John Bull,
men af myggan vardt där en örn;
en örn som till slut hackat ögonen ut,
både dina och hela din släkts, John Bull —
om ej ändtligt du väckts, och om örnen ej sträckts
i sitt blod af ditt hämnande krut!

Så allena är ingen som du, John Bull,
all världen bär dig sitt hat;
förstås, du ger sjutton för tu, John Bull,
och det gör du rätt i, krabat!
Så hatad du är, så har jag dig kär,
och ju mera du hatas, dess mer, John Bull —
för hvar fiendehär, som drar upp i gevär,
står du bondlugn och väntar på fler.

Digitized by Google

Stå frodig och bredbent och stolt, John Bull,
vid din smedjas glimmande härd,
och stoltsera i bonnet och kolt, John Bull,
och boxas och slåss med en värld!
Om vid Spree och Garonne, i Moskva, Lissabon
man mäter dig skäppan full, John Bull,
därtill är ditt hull och din storhet skull:
allt stort är de små en förtret, sir John!

Digitized by Google

Mr Chamberlain.

Monokel och silkecylinder,
paletot, paraply och blankläderssko r —
en blick som kufvar och binder,
en tunga där blixten bor —
modärn och korrekt och högst elegant,
ej ett spår till fantast, doktrinär och pedant,
en man som leker med hinder
och blindt på sin seger tror.

I monokel och silkecylinder
han stod där i skolan i Birmingham
och tände rodnad på kinder
af ömsom ära och skam.
Hans tunga var salt, och hans hjärta var kallt,
han lärde oss älska intet och allt,
han lärde oss trotsa mot hinder
och slå oss och bryta oss fram.

Digitized by Google

Där fängslades lockiga leder
af hans flytande tungas kalla geni,
när han tolkade bibliska seder,
moral eller psykologi.
Af kärlek och värme aldrig ett ord, —
och sjönk där en tröttad panna mot bord:
»Well, John, lägg till hvila dig neder,
men — snarka det låter du bli!» —

I monokel och silkecylinder
han står i ett lyssnande tyst parlament:
hans svada glänser och binder,
hvart öra är öppet och spändt.
Han häpnar för intet och svarar på allt,
hans tunga är salt, och hans hjärta är kallt,
men vänners och fienders kinder
i sjudande rodnad han tändt.

Telegram! — Hvad bringa oss buden? —
»Indeed, det har stått, vårt väntade slag.» —
Vår Bobs, har han gett dem på huden?
Ha vi lidit ett nederlag?
Han talar — hans stämma är kylig som nyss,
man slukar hans ord, hans blick, — man lyss,
som vore han ödesguden,
förkunnande natt eller dag.

Digitized by Google

Han talar — man känner på gryet
en lyftande kraft och en stötesten,
en man som med järnet och blyet
vill rödja sin åker ren.
Han talar — hvart ord är ett rullande slag,
i segrar byter han nederlag,
skolmästarn med paraplyet,
Britannias Chamberlain.

Digitized by Google

Cecil Rhodes.

Den skojarn, den börsspekulanten,
har ni hört, har ni sett, hvilken air!
Har ni sett, hur från rännstenskanten
han har kraflat sig upp öfver branten
med en svindlande ruskig affär!
Hans min är en hertiglig nådes:
»Det är jag, ni förstår, Cecil Rhodes,
det är jag, som har gjort karriär!»

Det är han, som har lyckan förvridit,
en häxa har lindat hans svep.
Med fuffens och finter han stridit,
han har snålat och skrapat och gnidit
miljonerna samman på knep.
Det är han, som har roffat och tagit
och jobbat, försnillat, bedragit —
åh, gentlemän, hit med ett rep!

Digitized by Google

Det är han, som har ljugit och brutit
författning och fred och fördrag,
hvars högfärd har hetsat och skrutit,
hvars blodiga lystnad förtrutit
den fredliges ro och behag.
Det är han, som har våldfört Pretoria,
han har skändat vår ädla historia,
han är skulden till tappade slag.

Våra krigares blodade rockar
ge mynt till hans hungriga pung,
han böjer sig bara och plockar.
Våra fältherrars fauter och bockar
är ett skämt för Afrikas kung.
Åh, ro hit, om som mänskor ni känner,
ro hit med en kvarnsten, go vänner,
men ro hit med en sten som är tung!

Åh, ro hit, om ni vill, med en spira,
och ro hit med en konungskrans, —
vi vilja ett altare sira,
vi vilja vår kejsare fira,
Cecil Rhodes, vår stigande glans.
Med bragden, med blodet, med brotten
han luckrade mullen kring skotten,
som trådde till vård och till ans.

Digitized by Google

Han har tänkt, där vi andra ha svamlat,
han har sett, där vår aning var skum.
Där vi andra ha stapplat och famlat,
har han planat och sträfvat och samlat,
eröfrande tum för tum.
Vi ha dragit vårt halmstrå till stacken,
men han satte plogen i backen
och röjde för odlingen rum.

Det var han, det var börsspekulanten,
som var tidens och handlingens man,
det var han, som från bråddjupskanten
hof stadigt vårt åkdon på branten
och lärde oss tygla ett spann.
Well, hans min är en hertiglig nådes:
»Det är jag, ni förstår, Cecil Rhodes,
gör'et om, den som vågar och kan!» —

Digitized by Google

Kitcheners jakt.

Mylord har fått spleen, han är stungen af sol,
han vill dränka sig blindt i Sudan.
Är han led vid sitt lif, godt, han har sin pistol!
Hvarför dö i en sandfylld orkan?
Du förleder oss ej — vill du sälja åt hin
din eviga frälsning, så sälj!
Men vi andra, som inte ha solstygn och spleen
— åh, för tusan, de blåsa revelj!

Det är han, det är han — hvart ord är ett ris,
han har helvetets makt i sitt tal.
Han har läppar af järn, han har ögon af is —
åh, nog gör han en öken sval!
Han rider, han håller för frontens midt,
hans panna är bister och hård:
»Hvem har lust att fresta en hundramilsridt?»
Då brusar det: Alla, mylord!

Digitized by Google

Vi ha lust, om det bure till näckens bol,
vi ha lust, om det bure till hin,
ty med er ha vi alla stungits af sol,
och med er ha vi alla fått spleen.
Vi hålla er kär som en äkta britt,
ni är iskall och hånfull och hård:
vi ha lust att fresta en tusenmilsridt,
bara ni är i spetsen, mylord. —

Trehundrade hästar satte i traf
mot vågor af fykande sand,
mot öknen, som låg som ett nyckfullt haf
och såsom ett klipphårdt land —
där luften steg som en grytas rök
mot himmelen dallrande hvitt —
där tystnad med väldiga käkar slök
trehundrade galningars ridt.

Längs kullarnes rand ett töcken gled,
det växte, det vidgades ut —
ett glödhett stickande nålregn spred
sin pina i nästa minut.
De stridde för luft i berg af damm,
där hettan på märgen sög.
Med lorden i spetsen de gräfde sig fram,
och i spetsen hans gångare flög.

Digitized by Google

De redo i dag, och de redo i natt,
de buros af viljans makt,
och hvar strupe vardt eld, och hvart öga blef matt,
men allt vildare lordens jakt.
Det fläsade tungt ur flämtande bog,
och trött klang hofvarnes stål,
men sporren en blödande rispa drog,
och springaren hven mot sitt mål.

Mylord, tolf hästar stöpo i går,
bara benknotor ha vi igen,
vår hud är skrumpen och trasad af sår,
och en öken är synranden än.
Mylord, ni har fört oss i fara och nöd,
gif oss rast af nåd en sekund! —
»Well, rast skall du få, när du väl är död,
så att än kan du följa en stund.»

Mylord, vi förgås utan vatten och bröd,
det är ni, som oss hungrar ihjäl,
på ert samvete kommer vår vånda, vår död,
ni skall svara för allt med er själ. —
»Well, så klaga din orätt en annan gång!
Har ej tid att ha samvete nu!
Har du lust till ditt lif, sätt din fåle på språng
och gnaga på knogarna, du!» —

Digitized by Google

Allt glöder och flämtar — han är som en is,
och han smälter ej ens i Sudan.
Hans läpp är som järn, och hans ord är som ris
för hans dignande dödskaravan.
Han ser, hur de sakta sitt stormlopp smått
och svindla och krama sin töm, —
han ser, hur de stupa, han småler blott
och flyger förbi som en dröm.

Det faller en stillhet stor och stum
kring hans benrangelsliknande tropp.
Hans hästar sköljas af svett och skum,
men mer rasande hviner hans lopp.
Och hans spanande blickar ila framåt,
som de såge och anade allt.
Allt tystare varder hans ensamstråt,
och hans öga allt djupare kallt.

Mylord är dock innerst en irisk hund,
hans fröjd är att pina en britt.
Han står med den onde i vänskapsförbund,
det är han, som leder vår ridt.
Det är ej mer en ära, vår färd är en skam,
den är vår och hela vår tropps.
Är där ingen som har, där vi vackla oss fram,
en kula till öfverlopps?

Digitized by Google

Dock nej, det vore en mänsklig nåd
för en hund som skall tyna af törst.
O Gud, spinn på med vår lefnads tråd,
tills vi sett honom döende först.
O Gud, det skall läska vår strupes brand,
när vi lyss till hans klagoljud,
när hans blick skall smälta i glödhet sand,
när han törstar ihjäl, o Gud!

Än ilar han undan — nu vacklar han —
nej, än kan han hålla sig rak —
han är djäfvulen själf, han är mer än man —
ah, nu faller hans tygel slak!
Nu håller han in — han pekar framåt —
hans tunga har intet ljud —
där borta är gränsen för öknens stråt,
där grönskar vårt mål, o Gud!

Och hvitnade läppar färga sig lätt,
det går fram med hans viljas makt
de sista stegen på dödens slätt
af hans susande hundramilsjakt.

Digitized by Google

»Nu äro vi sextio kvar, mylord,
af trehundra som väpnade sig.» —
Han rider för fronten iskall och hård:
»By Jove, det gläder mig.»

Digitized by Google

Digitized by Google

II.

Digitized by Google

Digitized by Google

Orestes och Pylades.

Väl, när jag såg pupillen fosforlysande
det stumma hatets mördarlängtan bikta
och såg din tanke dolken mot mig rikta,
jag ryggade tillbaka isigt rysande;
jag såg det jättegalna i min sträfvan
och slöt mitt ögonlock i dödlig bäfvan.

Väl, när du klöste handen, som dig fattade
att hjälpsamt stödja dig vid glatta stupen,
väl steg det kvalmigt kväfvande i strupen,
hvar gång du vände ryggen till och skrattade
— ja, väl har kampen vacklat vild, Orestes,
och tarfvat större styrka än de flestes.

Digitized by Google

Men aldrig slappnade min flit vid spånaden;
likt spindeln redde jag beständigt nätet,
när du ånyo slitit det förmätet:
jag spann min tråd på nytt och lät dig håna den.
Nu har du gäckat mig för sista gången,
förgäfves spjärnar du — nu är du fången.

Se, jag har svurit att med kärlek binda dig,
med tusen maskor, starka, hjärtespunna,
af ingen hatfull styrka öfvervunna,
och i min vänskaps fängsel vill jag linda dig.
Jag sökt en kärlek, större än de flestes,
en kärlek väldig som ditt hat, Orestes.

Ej må du sänka så din panna sörjande,
att ej din starkhet fick i striden råda, —
ty samma väsen kämpar i oss båda,
din makt och svaghet vet jag utan spörjande,
ty hör, hvad nyss från gudarna mig sades:
»Det är din yngre tvillingbror, Pylades!»

Digitized by Google

Canossa.

Så står jag åter vid din port, Gregorius,
i säck och aska bedjande eländigt.
Så är jag åter i din makt, Gregorius,
så är jag slagen och förrådd som ständigt.
Jag ser dig åter småle, o Gregorius,
och kasta bröd åt tiggarn egenhändigt,
ej aktande en usling värd att krossa,
som stått så ofta nedböjd vid Canossa.

Förbarmande, förbarmande, Gregorius,
se, jag är Henrik, den i bann du lyste.
Din makt är stark som helvetet, Gregorius,
allt folket för den fallne kättarn ryste.
Jag är som en förlorad son, Gregorius,
den fordom i ditt hjärtedjup du hyste;
jag är ditt barn; du måste mig förlossa,
— för sista gången står jag vid Canossa.

Digitized by Google

Se din rebell, ditt sorgebarn, Gregorius,
den du och lyckan i förbund förskjutit:
tro ej jag ångrar mig mot dig, Gregorius,
jag hatar dig för hvar triumf du njutit,
och mina heta tårar, o Gregorius,
som svafvelströmmar till mitt hjärta flutit.
Vildt skall en dag min vredes flamma blossa,
som närts af törnesnåren vid Canossa.

Ej mjukar du mitt sinne upp, Gregorius,
med botpredikan och med lagiskt larmande:
blott tandagnisslan var dess frukt, Gregorius,
och som en feber är min blygsels harmande.
Jag hatar dig, jag hatar dig, Gregorius,
jag hatar dig — och tigger om förbarmande.
Ha — jag vill bryta — söndersmula — krossa
hvar sten, hvar bjälke af min skams Canossa.

Digitized by Google

Condottiere.

Omkring läpparnes vrår
ett leende står,
hvarje fras flyter formskön och ledig.
Han är villig och god,
han har kraft, han har mod, —
men förför han ditt öra, då ve dig!
Väl klingar hans ord, och väl slår hans bravad,
men i dag lyder lösen för Genua stad,
och i morgon han slåss för Venedig.

Han har skiftande smak
för person och för sak,
jämt på nytt är hans hjärta betaget.
Det han älskat i går
som en spirande vår,
står förvissnadt i dag och bedraget.
Men med bultande pulsar och sporrhuggen häst
drar i dag som i går han till fäktningens fest
och för sina kämpar i slaget.

Digitized by Google

För en stad, ett palats,
för en dam, för en sats
är han rustad med värja och tunga.
All själ och all makt
i sitt vapen han lagt,
och han fäktar, så nejderna runga.
När han tog sitt parti, när han fäste sitt val,
såg han aldrig på fiendens styrka och tal,
ty han själf är så god som en klunga.

Och han njöt af hvar stöt,
den med blod han begöt,
som han njöt af hvar stöt han parerat:
hvarje kvart, hvarje kvint,
hvarje blixtrande fint,
som han bara på lek paraderat.
Men när satsen var dömd eller ovän låg död,
och när bifallets hvirfvel kring segraren ljöd,
den fallne han tyst saluterat.

Hans kamp är hans ro
och hans tvifvel hans tro,
och han skiljer ej kol ifrån krita:
med en kvint, med en kvart
af det svartaste svart
kan han lätt få det hvitaste hvita.

Digitized by Google

Slå ett slag till hans hjälp, och han gäldar dig den,
den hulpne kan varda en mäktig vän,
men håll värjan beredd till att bita.

Omkring läpparnes vrår
ett leende står,
hvarje fras flyter formskön och ledig.
Han är villig och god,
han har kraft, han har mod,
men förför han ditt öra, då ve dig: —
ty hvart ord och hvar stöt och hvar fint och hvart slag
de gälla allenast hans eget jag —
hvarken Genua eller Venedig.

Digitized by Google

Buddha.

I urskogsskymningens alstrande vår
sen tusen år
han speglar sin stelhet i sjungande flod,
en tusenårstirrande Buddhastod.

Han höggs ur ett tadelfritt jätteblock
med ögonlock,
som sänka sig tungt öfver globernas rund
i inåtskådande gudablund.

Med korsade armar vid helig flod
för ond och god
på tårar och löften och böner han har
ett oföränderligt löje till svar.

Digitized by Google

Den sjuke vaisyans gråtande vif
ber för hans lif.
Hon sträcker sin ringprydda, ormlika arm
och snyftar och lofvar och tigger sig varm.

Hon offrar åt bonzerna speglande ren
en ädelsten;
hon flämtar i stoftet, hon stänker med mull
sin månlika panna för makens skull.

Men tusenårsleendet stelt och kallt
ser ner på allt,
och lifvets joller och bön och skri
de finna intet gensvar däri.

— — — — — — — — — — —

Jag drömde jag såg i en sjungande flod
mig orörlig speglas som Buddhastod,
en stirrande stenbild mot löje och tår
sen tusen år.

Digitized by Google

Tviflet.

Tviflet är ett stridande
som aldrig får ro —
tviflet är en kvidande
törst efter tro.

Tviflet är ett silande
vårens regn,
som väcker det hvilande
kornet ur tegens hägn.

Tviflet är för trälarne
gyckel och spel —
tviflet är hjältesjälarnes
härliga arfvedel.

Digitized by Google

Bön.

Hjälp mig, o Gud, o rädda mig från döden,
från deras död som dött fastän de lefva —
jaga min framtid ut i ökenglöden,
men gräf ej ner mitt lif i tomhets skrefva!

Gif mig en vän att vägen rosenströ för
med all min känslas nyssutsprungna fägring —
gif mig ett hopp, ett skönhetsmål att dö för
med ögat dränkt i undrets framtidshägring!

Kasta i själens helvetsstormar ut mig
och tryck martyrens törntagg i min tinning, —
eller i lidelsens sällhetsfamntag slut mig,
där tumlet tystar tanke och besinning!

Digitized by Google

Gif mig en dag triumfens sång att sjunga,
och gif mig stillhetens klarhet i det sista, —
eller i djupet min lefnads farkost slunga
och låt den vildt mot skarpa brottskär brista!

Låt i min själ en harmoni det draga,
där glädjen drunknar som en glimt i solen, —
eller låt ödet spela så min saga,
att alla strängar springa på fiolen!

Hjälp mig, o Gud, o rädda mig från döden,
från deras död, som dött, fastän de lefva,
som hungrat till döds i själahungersnöden
och utan hopp i gråa mörkret trefva —
hjälp mig, o Gud, o låt mig död ej lefva,
Gud, gif mig lifvet — eller gif mig döden!

Digitized by Google

III.

Digitized by Google

Digitized by Google

General Booth.

Det är klart, det är humbug det hela:
hvad han gör är för penningar gjordt.
Att mannen är smart, kan ej fela,
och han drifver affären i stort.
Ja, visst är hans driftjäder lumpen,
det är klart, att han hädar tron —
det är klart, att hans gudom är slumpen
och Fortuna hans religion.

Han lockar de svage i anden
till sin larmande möteslokal;
han för dem till vansinnesranden
med sitt svamlande väckelsetal.
Du som ser detta skärande röda,
du som hör denna sång — detta skri,
se på kind och i öga den glöda,
fanatismens epidemi!

Digitized by Google

Vår Gud har ej smak för effekten
och en gudstjänst som liknar tumult;
han försmår att bekännas med dräkten,
han är nöjd, åh, så nöjd med vår kult,
med vår bakläxinpluggade dyrkan,
vår katkes och vår messliturgi;
han har skänkt all sin visdom åt kyrkan,
så att ingen är vis mer än vi.

Gudsfruktan den kalla och klara
har gifvit vårt samvete fred,
ty kan den ej frågor besvara,
så mäktar den tysta dem ned.
Sekterismen är till för filistrar,
men en själ som är upplyst och fri,
han har prostar och stadskomministrar
och borddans och teosofi.

Jag lyss till mitt tvärsäkra släktes
förkastelsepösande hån:
det är som om genljuden väcktes
af larmet kring Nasarets son.
Jag ser honom vandra i tårar
och blod bland armodets drägg —
och grekerna glunka om »dårar»,
och judarne slita sitt skägg.

Digitized by Google

Han går till de andligen rike
och motas med gycklande ord,
men den haltes och spetälskes like
tar säte vid svärmarens bord.
Han ser bakom lagklok begrundan,
hur hjärtat är bommadt och kallt,
han ser, hur de smyga sig undan,
när han ropar sitt fordrande: Allt!

Och det syns mig ej humbug det hela,
ej ett fiske för penningar gjordt,
men en tröst dem som tvifla och fela
och en kärlekens öppnade port.
Och jag glömmer det skärande röda
och svärmarens svammel och skri:
en själ har stått upp från de döda
och jublar att känna sig fri.

Jag kallar ej karlen för galen,
fast jag ej vill följa hans stig.
Jag skyldrar för skräddargenralen,
som manligen leder sitt krig.
Ty kalla hans anhang för dårar
och nämn dem förargelsens sten —
en gudstjänst som aftorkar tårar
är annat än tomhet och sken.

Digitized by Google

Det finns ingen slump här i världen,
hvart hjul har sin rörelselag:
om du lyss under lifslånga färden,
kan du höra pistongernas slag.
Och har du en tro till ditt tecken,
är marschen än uppfylld af kval,
din fana bär segern i vecken,
och världen är din, general!

Digitized by Google

Tyrannen.

O I humana frihetshycklare,
I festdagssångare, I skåltalsgycklare,
I alla frasers oförtrutne dundrare,
I alla Hamlet-Brutusars beundrare, —
jag ser ert apgrin, när jag nämner mannen:
den störste hjälten och martyr'n — tyrannen!

När sömnen dåsar i de skumma staterna,
då lekes blindbock tryggt af diplomaterna,
af hofstallmästarne och attachéerna
och edra andra hjältar på dinéerna,
som skölja sina skåltal med Ayala
och låta Eder räkningen betala.

Men knotar det en dag bland kvarnens malare,
och mumlar det bland festernas betalare,
och skräna struparne och knytas händerna,

Digitized by Google

och myllra proletärer fram ur gränderna,
då blir det annan lek än blindbocksleken,
då tarfvas annan konst än skära steken.

När gatans stenar dansa under fötterna
och berg och backar lösa sig från rötterna,
när luften ligger kvalmigt tung och kväfvande
och slott och kyrkor äro såsom bäfvande,
när barn och kvinnor sjunga marseljäsen,
då tarfvas mer än kunskap i fransäsen.

O I som pretlen i de lärda skrifterna
om folkets yra och om öfverdrifterna,
som hållen styft på friheten och drömmarna,
jag ville se ert släkte fatta tömmarna.
När frihetsstormen hviner öfver jorden,
jag ville, att man toge er på orden.

Jag ville se Er om hvarandra löpande
och öfverläggande och kannor stöpande,
jag ville se Er måttlighet predikande,
tills skräcken satte munkorg på ert skrikande.
Jag ville se Er hjälplöst söka *mannen*,
den ende frihetsskaparen — tyrannen!

Digitized by Google

Det är ej utan att de honungstungade
sist finge känsel af, hur marken gungade.
O I som stryken med de lena händerna,
man skulle tacksamt visa Eder tänderna,
I skullen slockna på reformkalaser,
förgiftade af edra egna fraser!

Men då, — när elden fräser öfver länderna,
då rycker hjältens tappra hand i bränderna.
Han vågar lifvet för att kväfva lågorna
och ger med handling släktet svar på frågorna
och bjuder stormen och förstummar pratet
och får som lön förbittringen och hatet.

Nog visste Cæsar, när med veteranerna
han tappert gick att kufva pompejanerna,
att många de som nu för hjälpen bugade,
med lömska dolkar bakom ryggen trugade;
nog visste han, hur tungt hans våg var lastad,
när käckt han talte: »Tärningen är kastad.»

Nog visste hjälten, att till lön för striderna
han skulle bära hatet genom tiderna:
fördömas skulle Romas riksbevarare

Digitized by Google

af alla äkta frihetens försvarare.
Ja, Cæsar visste, hur hans våg var lastad,
och sade ändå: »Tärningen är kastad».

Se därför, I humana frihetshycklare,
I festdagssångare, I skåltalsgycklare,
I alla frasers oförtrutne dundrare,
I alla Hamlet-Brutusars beundrare,
se därför nämnde jag den skydde mannen,
den störste hjälten och martyrn — tyrannen!

Digitized by Google

Hatets son.

Han såg, hur deras öga brann,
han hörde det: »Despot, tyrann —
och skam och död!»
Hvar stämma skalf, hvar näfve knöts,
där gräts, där tiggdes, och där röts —
den lille mannens styrka bröts,
han sökte stöd.

Han stod allena — blott omkring
af bajonetter slöts en ring,
en stum och kall.
Mot hatets ettersvällda flod
han midt i bruset ensam stod,
och ingen stämma ropte »mod»
i kampens svall.

Digitized by Google

Blott en sekund — så bröt där stark
en ström af kraft ur hjärtats mark,
hans strid var slut.
Väl sved det ännu i hans bröst,
det kvidde hemligt efter tröst,
men lugn var, isigt lugn, hans röst:
»För dessa ut!»

Men det som gaf hans gång dess takt,
hans tunga ljud, hans vilja makt
med lag och stat,
som lade trots och stål däri, —
det var de mångas raseri,
det var ett tusenröstadt skri
af allas hat.

Det hatet bar hans vingars flykt,
när öfver haf och alper tryggt
hans ära for.
Det hatet väckte nytt hans hopp
på ensamfärdens långa lopp,
det hatet höll hans ande opp
titaniskt stor.

Digitized by Google

Det var en kärlek hatfullt vild,
som skänkte sist hans hjältebild
dess piedestal.
I mänskligheten breda famn
fann hatets son en tryggad hamn,
och hatet skref med eld hans namn
i ärans sal.

Digitized by Google

Sanning.

Vid fackelskenet och det glada bruset
har Hindbad hejdat sina steg förveten
att spörja skälet till högtidligheten
i mattbehängda, gästuppfyllda huset.

Och han, den fattige med sinnet fruset,
i knotets ord ger lättnad åt förtreten,
förbannande sitt kismet och profeten,
som gjort hans lif så armt och mörkt i gruset.

Ja, du har rätt att mot ditt öde klaga
och, hvilande på packens börda, snyfta,
afundandes den lyckoborne Sindbad:

Digitized by Google

för dig fanns ingen väg till lifvets saga,
ty ingen jättefågel såg du lyfta,
och bara sanning gaf dig lifvet, Hindbad.

Digitized by Google

Sanning.

Vid fackelskenet och det glada bruset
har Hindbad hejdat sina steg förveten
att spörja skälet till högtidligheten
i mattbehängda, gästuppfyllda huset.

Och han, den fattige med sinnet fruset,
i knotets ord ger lättnad åt förtreten,
förbannande sitt kismet och
som gjort hans lif

Ja, du har
och, hvila
afund

Digitized by Google

för dig fanns ingen väg till [illegible]
ty ingen jättefågel såg du [illegible]
och bara sanning gaf dig [illegible]

Digitized by Google

Den okunnige.

Blott den okunnige kan glädjas: för honom finns ej det myckna, som lidits för hans glädjes skull, eller det myckna, som under hans glädje lider.

Blott den okunnige kan sörja: för honom är lyckan annat än en leksak, och han ensam tar skämtet på allvar.

Blott den okunnige kan vredgas: han ser blott enskildheter, men aldrig sammanhanget. Han ser människoplaner, där den eviga kraften gick fram.

Låtom oss förblifva okunniga, ty glädje, vrede och sorg äro lifvets klädnad. I vishetens följe är lifvet naket och alltför likt döden.

Digitized by Google

IV.

Digitized by Google

Digitized by Google

Till Canidia.

Jag såg det leendet af hån, Canidia,
när jag vid bägarklang bland vänner skämtade.
Jag såg det leendet af hån, Canidia,
när mina blickar efter kärlek flämtade.
Jag drack en klunk, och ledigt, o Canidia,
i dryckens spegel dragens lugn jag hämtade.
Skalkaktigt leende
jag klingade och kvad om återseende.

Ironisk var du, skarp af salt, Canidia.
Jag läste, hur du ohöljdt mig föraktade.
Mitt skämt var dumt och krystadt, o Canidia,
och på hvart ord du spefullt stod och vaktade.
Men mina ögon lyste, o Canidia,
ej mindre bjärt, och ej min läpp sig saktade.
Satirer regnade,
och alla, alla voro dig de ägnade.

Digitized by Google

Ju mer du hånade och log, Canidia,
dess mera jublande min strupe skrattade.
Och när din kyla frös till is, Canidia,
vid andra hjärtans brasa eld jag fattade.
Och när du såg mig drucken, o Canidia,
på nytt den rågade pokaln jag skattade.
Och du, du kände det:
af förödmjukelse i ögat brände det.

Än hoppades en seger du, Canidia,
likt gladiatorn efter andan hämtande,
som girigt granskar fienden, Canidia,
om trötthet spåras ej i barmens flämtande.
Du såg mot jorden krossad, o Canidia,
ty som en triumfator stod jag, skämtande.
Och bägarn klingade,
och högre, högre faunens jubel svingade.

Du skulle sett min arma själ, Canidia,
när dina stötar du emot mig riktade.
Du skulle sett din fiende, Canidia,
hur leendet på dolda tårar sviktade,

Digitized by Google

regnbågen likt, ty hjärtat kved, Canidia,
när ögonen mitt skälmska löje diktade.
Men du, Canidia,
i enrum grät och suckade: Perfidia!

Digitized by Google

En dröm.

Och prydde Roma mig med Cæsars lagar,
och tjäntes jag af gränsens legioner,
och flög mitt namn, så långt som örnen drager,
från Nubiens fält till Thules regioner, —
då vann väl mera än en hånfull blick jag,
och ej som nu beklämd och folkskygg gick jag.

Då fick mitt jag en vänare belysning,
en rosaskiftning mina kinders gulhet.
Då skälfde ej som för en orm i rysning
du, drottningsstolta, för gestaltens fulhet.
Du, som nu aktar för en usel slaf mig,
o då, ditt pantervilda hjärta gaf mig.

Digitized by Google

Men var jag en af Romaväldets resar,
min sparda hämd dig skulle skonlöst drabba.
I mig du skulle skåda guden Cæsar
och jag i dig ett offer att begabba,
en stackars get, som leds till gudens altar,
hvars klagan dränks i ljud af malm och psaltar.

Jag skulle spea dina breda händer
och önska näsan mera vek och smalnad
och prisa Lydias snöigt klara tänder
och spela älskogsled och mätt och svalnad
och spörja tankspridd efter din begäran
och undra, hvad som skaffat mig den äran.

Jag ville se dig studsa för min käckhet
och väga mina ord i andlös häpnad
och stå där retande i harmens täckhet
med all din segervana skönhet väpnad
och finna alla dina skarpa lansar
oskadligt halka mot ett glasglatt pansar.

Du skulle stå där utan svar och fattning,
en oinvigd inför en delfisk gåta,
och dystert grubbla på min känslas mattning
och knappt af blygseln hindras från att gråta.

Digitized by Google

Jag ville vakta från mitt hörn förstulet
och fröjda mig, ju mera mörkt och mulet.

När så din sorg ej mer jag mäktar bära, —
ty i min vilja du allsvåldig råder, —
och när jag sonat så min kränkta ära,
då vill jag storsint taga dig till nåder
och böja mig och hviska i ditt öra,
hvad endast du och gudarna få höra. —

Ehev, en dröm det var med Cæsars lager
och äfvenså med Cæsars legioner;
och jag är ful, och du är fin och fager,
och jag — jag dansar till din narrflöjts toner,
och det är du som gäspar åt min trånad,
och det är jag som står där jämt förhånad.

Digitized by Google

V.

Digitized by Google

Digitized by Google

Saul.

Lätt löpa dina fingrar på sträng,
lätt dansa dina toner mot loft.
Och dina fingrar äro som vindar på äng
bland blomster och doft.
Jag ser på dina ögons spelande sken,
det är som vårens stråle på fikonträdets gren.

Du är mig kär af hjärtat, min son,
jag älskar dina lockars prakt.
Jag älskar dina strängars döfvande dån:
jag är i din makt.
Jag drömmer, — och jag glömmer vid harpans ljud,
att jag älskas af ingen och hatas af Gud.

Digitized by Google

Jåg älskar dina lockars prakt, —
de sade mig ett sällsamt ord,
att Samuel min spira dig bragt,
att Saul är förkastad och David smord.
Jag lyssnar ej till sagor, mitt sinn är en mans,
jag älskar dina lockars glans.

Jag älskar dina bragder, min son,
hvi skulle det väcka mitt hat,
att du hämnade Israels smälek och hån
på kämpen af Gath?
Och var han fyra alnar och en tvärhand lång,
säg, slog ej fordom konungen tusen på en gång?

Lätt löpa dina fingrar på sträng,
hvi är så stolt och skön deras gång?
Du är ju dock en herde och min dräng,
hvi fylls så din ande af sång?
Det är som i din harpa Jehova lagt
all gräsens och blommornas brokiga prakt.

Jag har ett spjut i handen, min son —
hvi blickar du åt dörren så skyggt?
Jag fängslas af strängarnas dån,
ditt lif är tryggt.

Digitized by Google

Hvi kommer det, att fruktan i barmen du bär?
Du vet ju, att Saul håller David kär!

Lätt dansa dina toner mot loft:
din själ, min son, är kraftig och ung.
I håret bär du smörjelsens doft,
ty Samuel smort dig till kung.
Jag leker blott med spjutet, jag har dig så kär:
en gåfva vill jag gifva dig — se där!

Han flydde snar som en gasell,
förrädaren undslapp sin lön. —
Hans harpa föll till golfvet med klagande skräll,
hans sång var skön.
Men spjut, som skulle badat i blödande barm,
i väggen står och darrar af harm.

Jag älskar dig, o David, min son,
så ljuflig som ett vinträd du är,
och härligt ljöd din harpas dån
som sång af kerubernas här.
Jag älskar dina ögons spelande sken,
det är som vårens stråle på fikonträdets gren.

Digitized by Google

Ludvig XI.

Min blodhund, min vän Olivier,
min vän och min ålderdoms stöd,
säg, gråter du en tår, när din konung är död?
Det ville jag se!
Din skrymtare, din hycklare, din tallrikslickarskalk,
hvad rör dig en kung, som är lagd på katafalk?

Hvem sade katafalk, när här ingen är död?
Hvem sade katafalk?
Var det du, din skalk?
Du ser ju jag lefver ungdomlig och röd
och fri från allsköns nöd —
här sitter jag och lockar min ende vän att le,
min vän Olivier.

Digitized by Google

Nu tog det i dörren — se till,
hvad mannen vill!
Se upp med hans person,
om han liknar en burgundisk spion. —
Kom hit, Olivier,
och stöd mig med din arm, jag vill se,
om det var la Balue,
som de hundarne hjälpte att fly. —

Han sitter i bur,
den gode kardinaln skall ej rymma så lätt
öfver graf eller mur,
fast en djup oubliette
var hans bästa förvar eller hur? —
Jag vill lyssna med andakt en stund, herr kardinal,
till ert underskönt formade tal
och njuta af frasernas osökta val.

Det knackade på fönstret, mordieu —
man påstår bestämdt,
att det varslar, när någon skall dö;
men man skrämmer ej kungen med dåligt skämt.
Jag tål ej ditt skratt!
Man nänns ej att dö, när man ännu är ung
och därtill är kung — —
vi vilje beräkna planeterna i natt.

Digitized by Google

Min blodhund, min vän Olivier,
säg, tror du jag blir salig en gång?
säg, tror du man gör spe
i himlen af munkarnes sång?
Säg, tror du deras mässor ej båta mig stort
på högsta ort?
Man säger, jag älskade blod —
och jag är dock så fridsam och ödmjuk och god.

Och har jag ej aktat fördrag,
men brutit min ed,
parbleu, det är konungased,
och med list vinns mer än med blodiga slag.
Och hafver jag plundrat och bedröfvat en själ,
så skedde det allt till Frankrikes väl.

Man tisslar och tror,
jag förgiftat min bror!
Men det vet jag så grannt
som han hvilar i grift,
det var andra som blandade hertigens gift.
Du må tro, det är sant,
ty man ljuger ej gärna på grafvens brant.

Digitized by Google

Du ler åt mitt tal, Olivier:
jag minns ej så noga hvad jag sagt,
men jag lider ej spe
åt min kungliga makt.
Jag gjorde törhända processen kort,
men man spått, jag skall dö, om jag röjer dig bort.

Det skymmer med hast, det blir natt —
jag tål ej ditt skratt!
Säg till, att man sörjer för borgens fred,
att hvar i sin stad
må akta på vallar och graf och palissad,
på gallren, på anglarna, på saxarna med,
och om utan paroll
en skugga vill nalkas på pilskottshåll,
må man skjuta den ned!

Och vore det döden, som klappar på min port,
säg till, att han vänder sig till annan ort!
Säg till,
att Frankrikes härskare lefva vill!

Digitized by Google

Hvem är det som tassar därutanför?
Om det är la Balue,
som de hundarne hjälpa att fly,
om det är en — — o Jesus, jag dör!

Digitized by Google

Tiberius.

Aha, en slafvinna,
som inte på marknaden velat gå åt —
du lägger som vanligt för Cæsar försåt
och tänker i mig din köpare finna —
jag gäspar, förlåt,
men låt gå, för Priapus, hit med din kvinna?

Är hon ljus med flätor som kvällens gull?
Är hon född i det dygderika Germanien?
Tag bort, tag bort för gudarnes skull,
min germaniska tross är öfverfull —
nu älskar jag mera ett bronsgrönt hull
och ögon från Hispanien.
Du tänker för din Thusnelda mig krusa —
tag bort, tag bort, jag är led vid det ljusa!

Digitized by Google

Läs upp rapporten emellertid,
som den nitiske Pontius sändt oss!
Så glad till sinnes, så lugn och blid
ej på månget lustrum vi känt oss,
en lycka så ledig från agg och strid
på vår landtliga ö ej händt oss.
Läs upp rapporten,
läs upp det han skref om den galileiska sorten!

Godt, mannen är antingen gud eller dåre,
jag röstar för dåre, tills saken blir klar.
Vi sända förstärkning i stället för svar —
än är väl ej afsikten uppenbar,
men vi veta, att liten kåre
kan växa till storm på veckor och dar.

Där är dock mening med sekten,
fast österländskt dunkel och svår att förstå.
Törhända senare släkten
förlikas med tankedräkten
och sämjas med svärmarens tanke så.
Hvad skrattar du åt, Sejanus —
du är skeptisk som en urbanus?
Hvad tror du egentligen på?

Digitized by Google

Sejanus,
du tror på vänskap exempelvis,
din egen är höjd öfver tadel och pris,
du, mina fienders tuktoris
med din bundsförvant Hispo Romanus.
På tal om Hispo — han syntes i går
betänkligt råkat på villospår.
Han är nu en gammal, förhärdad hädare,
men mig synes, han ej för sin dårskap rår,
när han kallar dig en förrädare.

Du darrar, Sejanus, du krymper dig blek
som en blomma falnad i solen.
Jaja, det är ingen munter lek
att sitta så nära till Cæsarstolen,
ett mål för afundsam vänskaps svek.

Stundom, Sejanus, hatar jag lifvet,
fast ett dylikt hat
kan låta en smula öfverdrifvet
för dig, Sejanus, som är soldat,
och som lärt dig förakta allt högstämdt prat.
Blott den som kan brinna och älska och dyrka,
kan fatta hatets väsen och styrka.

Digitized by Google

Det syns mig, som måste i hat
all kärlek ända.
Det syns mig, som måste sin vän och kamrat
den kloke till orkos sända
med lönmord eller förgiftad mat,
men med dolken i manteln hans syn förvända
och smeka och blända
med fagert prat.

Det syns mig, som födde hvar ädel gärning
ett brott,
som skulle det jämt bero på en tärning,
om godt skulle vändas i ondt eller godt.
Såg du din käraste vän under ögonbrynen:
då såg du din mördares afbild i synen.

Det gifves ju undantag
som till exempel du och jag:
man hittar en blomma äfven bland törnen,
och stundom tämjer man vargen och björnen,
men efter sitt väsendes lag
bör örnen vara en ovän till örnen.

Digitized by Google

Stundom, Sejanus, är Cæsar ett barn,
och då vill han smekas
och ingen huldhet och hyllest nekas.
Af ett nyckfullt flarn
kan han då behärskas, förmås och bevekas
och snärjas i ganska grofva garn,
blott han i värmen får gassa och stekas.

Det är väl en nyck,
när han dricker sig rusig af vänskapens dryck,
men då är det klokt att hålla sig framme,
ty två veckor å rad är han sällan densamme.
Då är där ett fält för ämbetsjägare
och behagliga sanningssägare
och ett hederligt anletes lycklige ägare.
Då kan lejonet lefvande tagas,
om med ringaste konst det jagas,
ty allt förskönas i kärlekens bägare,
och Cæsar vill bedragas.

Så efter en veckas, en månads förlopp
vaknar han opp.
Och då tör väl hända de vuxit, de forna
villebrådslängtande, klippta klorna.

Digitized by Google

Sejanus,
hvad synes dig?
Passar min målning på Hispo Romanus,
och tror du han är på det rättas stig?

Förtälj mig nu, hvad som fattats!
Jag har undrat öfver ditt ängslade skick:
från tinning till panna och kinder gick
en purpur, som ömsom vuxit och mattats;
och nu är din hy
som glanslöst bly
eller hafvet, när solen i dimmor nattats.
Säg ut: en nick,
ett ord af Cæsar gör frisk på ett ögonblick.

Jag minns dina tjänster, de långa och trogna,
beständigt i lydnad redobogna,
när sjuk eller trött
en äcklande leda mig kraften nött.
Nu äro din vänskaps frukter mogna.

Jag har tagit i öfvervägande,
hur från år till år

Digitized by Google

du följt mina spår
och varit min like så till sägande.
Du förvaltat min makt
och lättat den tyngd mig Zevs på skuldrorna lagt,
så man kunde ha sagt,
att jag var en skugga och du den i verklighet
ägande.

Du har ställt din bildstod jämte min:
du rodnar — det var ju i bästa mening,
ty vi, som varit så ens i sinn,
väl borde föreviga vår förening.
Nej, tig med din ursäkt — rätten är din.
Till Cæsars syster du länge har giljat —
du bleknar — så vet, ditt äktenskap vare beviljadt.

Och på det ej det ringaste fjun
må skugga din lycka,
så har jag låtit mitt insegel trycka
på ediktet, som nämner dig till tribun.
Och nu må dig nådigst tillstädjas
att kyssa min hand och visa mig, att du kan
glädjas.

Digitized by Google

Och så, Sejanus, vore vi kvitt —
nu har jag dömt mellan mitt och ditt,
så godt det låter sig göra här inne;
ty innan en af oss båda dör,
har jag ganska mycket att tacka dig för,
som aldrig kan plånas ut ur mitt sinne.
Törhända att ej du erinrar dig mer,
hvad lefvande jämt jag inför mig ser,
men så äga ej många din Cæsars minne.

Den hågkomsten håller jag envist kvar
i långa, tunga och tärande dar,
tills allt blod ur mitt hjärta är drifvet —
den stunden då ensam för döden jag skalf
och du bröt genom dånet af bristande hvalf
och bar mig dit ut till ljuset och lifvet.

Sejanus, hvad tänkte ditt hjärta då?
Det har jag så ofta undrat på,
tills ögonen skymde.
Du syntes så stor och vi andra så små:
knappt ville Cæsars hjärta förslå,
som ändå all världen rymde.

Digitized by Google

Sejanus, du ser något sömnig ut,
men nu är också min saga slut,
vi måste tänka på staten,
ty, såsom du vet,
i allmänhet
får statsmannen skymma kamraten.

Sejanus,
du far till Roma ännu i dag,
och skulle du råka i vänners lag,
så hälsa Hispo Romanus!
Han har mitt särskilda välbehag,
är brukbar som få af hans yrke och slag. —
Men när du stiger ur jullen,
om framtiden är dig det minsta kär,
förgät ej rullen,
ty hela storheten gömmes där.

Farväl, Sejanus, bruka nu klacken
på alla som kräla och krafla i backen.
På vissa håll
tror man dig skapt för despotens roll,
man påstår, det syns af den böjliga nacken.

Digitized by Google

Ett dylikt befäl
som ditt ger en fruktansvärd styrka åt armen
och lånar sig lika lätt åt nåden och harmen.
Törhända befordrar det allas väl,
törhända bär du en dödsdom i barmen.

Hälsa senaten — dock tyckes mig skäl,
att du sänder mig kvinnan
dessförinnan,
att ej i senaten törhända du glömmer slafvinnan.

Digitized by Google

Nero.

Vid Zevs, jag är trött att roa er mera
så gud jag är.
Nu vill jag dricka och kurtisera,
ro hit med en näpen hetär!
En kvickhet, Petronius! Nej, nog af grinet!
Er flicka är drucken, haf ut det svinet,
man blir filosof af det cypriska vinet
och led på att låtsa sig kär.
Oss höfves vår tanke till gudarne lyfta,
oss höfves att dryfta
som nya Platoner odödlighetsläran,
oss höfves till högre och ädlare syfta
än istmiska kransar och konstnärsäran.

Nåväl, filosofer, tag plats, tag plats!
Vitellius har ordet:
tänk ut en sats,
som är värdig att höras i Cæsars palats —
där rullar den frässaren under bordet.

Digitized by Google

Bär ut vår silen — är han full eller död?
Han snarkar, aha, det har ingen nöd,
då slipper jag rentvå min hand från mordet.

Gudomliga tanke — din kristian,
min Fenius, haf henne in i salen:
hon bör vara med om bacchanalen,
bland gamar och korpar en skumhvit svan.
Min bästa Poppæa,
låt bli att spea,
nog är hon förmer än en kurtisan. —
Rätt så, min slinka,
du svalde sarkasmen utan att blinka.

Väck upp dem som sofva — gif Otho en spark!
Vak upp, ni traker,
vak upp, nu gäller det upphöjda saker!
Vi välja den kristna till symposiark —
du, Helios, må henne bägaren fylla,
och sedan lyssnom till vår Sibylla.

Hon försakar vårt vin —
en underlig kostförakterska:
den där skulle vara en människoslakterska!

Digitized by Google

O Zevs, en provins för en sådan min!
Det är annat än komediantskornas grin
eller Vestas hycklande tempelvakterska.

En stämma len som ett sus
af kufvade aftonvindar —
om pannan darrar ett ljus,
som profana ögon förblindar.
Hon är alltför god för sin korsfäste Gud,
hon skall varda min brud.
Du rynkar pannan, Poppæa Sabina,
du har dina tycken, och jag har mina.

Jag ville jag vore bättre än ni,
mina rucklarevänner.
Jag ville vår filosofi
skapt om oss till ädlare människor.

Jag ville, af allt hvad jag tänkt och gjort,
att något, något var ädelt och stort.
Jag ville, kristinna, jag tror jag ville,
att vi mötts på en annan ort än på Cæsars gille.

Digitized by Google

Du är hård och stolt,
har du helt åt din timmermansgud dig sålt?
Kvinna,
försmår du att Cæsar för sanningen vinna?
Försmår —
vanvettiga, vet du, hvad Cæsar förmår?

Du vet ej, hur Cæsar, störst ibland förstar,
förtvinar och längtar och söker och törstar,
du vet ej, hur hungern bränner härinne
att finna och famna ett oskuldssinne,
hur jagade tankar flämta om ro
i ett kvinnohjärtas älskande tro,
som har glömska och frid för ett blodigt minne.

Se ej min purpur, se in i min barm,
och se, hur arm,
hur kall och tom
är icke all Cæsars rikedom —
nej, möt ej med harm
den nyfödda gnista, som håller den frusne varm —
haf nåd för min suck, om du känner som kvinna,
gif Cæsar ett lif att lefva, gudinna!

Digitized by Google

Hvad är det hon sagt?
»Mellan eder och mig är ett svalg befäst,
som ej fylles af människomakt?»
Det har dig en annan på tungan lagt,
men han ljuger, din mörke präst.

Du vänder dig bort,
du manar en halfgud till krig,
ditt öga är dystert och hårdt,
jag är intet för dig.
Och vill ej demonens trånad du vörda,
jag säger dig, flicka, en själ skall du mörda.
Jag ärnar ej lida ditt trotsiga sinn,
du måste bli min!

Vapen mot Cæsar — en väpnad dufva,
din kamp är förgäfves,
ty vill du en vaknande lidelse kufva,
ej med trots eller tredska den kväfves.

Till hjälp, kamrater, den lilla
leker med svärd, hon kan göra sig illa — —
tätt under bröstet är manteln röd:
är hon död?

Digitized by Google

Säg, hörde ni ej som en vinges sving,
som ett brus, som en kor,
som bort i kolonnernas dunkel for?
Ni sitta där gäspande rundt omkring:
säg, såg ni och hörde ni ingenting?
Jag säger, en gud i de kristne bor,
jag säger er, kvinnan var stor.
Jag säger er, kvinnan var frände till Plato,
hon tänkte som han, och hon dog som Cato.

Så är nu allt
stelt, kallt,
blekt, förfärande,
hvasst och skärande —
jag förgaf min broder,
jag dräpte min moder,
min hustru, min vän,
och intet, intet gafs mig igen —
det stiger mot hjärtat glupskt och tärande,
o finge jag svalka, svalka i Hades' floder!

Hvem ropar om eld, som om Cæsar frös?
Kom hellre med vatten —
hör ni det, hör ni det, ropet i natten:
elden är lös!

Digitized by Google

Elden är lös — den är lös härinne
i Cæsars förbrinnande människosinne.
Roma och Cæsar tillsammans brinne!
Elden är lös!
Neros fackla kämpar i natten —
ve den som offrar en droppe vatten —
Roma skall brinna,
allt skall försvinna,
murar och människor, tanke och minne,
hjärta och sinne,
elden är lös,
Roma och Cæsar tillsammans brinne!

Nymphidius, hvem stirrar du på?
Vakta din tanke, om brottsligt den tänker,
om Cæsar en snuddande aning kränker,
vakta dig då!
Cæsar vill högt öfver aningar stå —
staden brinner för kristmäns ränker.
Jag säger er, hämd på hvar kristen själ:
slå ihjäl, slå ihjäl, slå ihjäl!

Digitized by Google

Macchiavelli i Inferno.

Signor,
jag bringar mitt tack så varmt jag förmår,
er bok har skänkt mig en sällsynt uppbyggelse.
En gång eller två på tusende år
får man läsa så vederkvickande styggelse.
Välkommen hit ner i min gästfria krater
och finn i Infernos stat idealet af stater.

Stig in i min mottagningssal —
ni skall se, hur alla förguda er.
En välkomstpokal
med sjudande beck vill jag bjuda er.
Ni skall se, Hekaté, det fryntliga skrället,
tar emot er så, att ni strax blir hemma på stället.

På tal om er bok,
ni är vorden min älsklingsförfattare.
Min hofrecensent, herr Snok,
som säger sig sällan ha läsit besattare,

Digitized by Google

har funnit den likna ett dägeligt ormgiftkok.
Jag själf har lett som en tok,
och i hvarje helvetets krok
i stelkramp krymptes en skrattare.
Nå, slutet är något mattare,
det syntes mig misstänkt, nästan moraliskt
och mera patetiskt än infernaliskt.
Hvad säger ni? Misskänd? Jag ber, excellens,
min makt och mitt vett ha också en gräns,
och mitt språk är törhända ej grammatikaliskt.
Säg ut — men blif stående gärna, om stolen bränns.

Ni säger, att världen är full af pöbel.
Ja väl, excellens, det är min fröjd,
jag har rikliga skäl att känna mig nöjd,
där är nästan folkbrist i himlens höjd,
men hos mig är där gäster för hvarje möbel.

Ni säger, att världen är trång för de ärliga,
de fäkta vikande tum för tum.
Ja, det är det härliga,
de vandla och handla i plikternas snäfva rum,
den gode skall alltid synas dum
och hans lagmätta vägar besvärliga.
Ty medan han väger på medlen och orden,
den kloke slår till och eröfrar jorden.

Digitized by Google

Ni säger? Hvafalls? Är meningen så?
Om de gode lärde sitt bästa förstå,
de stridde mot ondskan med onda vapen?
Det klingar som argaste fiendskapen:
säg, är ni hussit eller vederdöpare
eller eljest en öfverlöpare?

Jag märker, att ännu ni vacklar i tron,
dock när ni vistats en tid i mitt rike,
nog lär ni er ställets uttryck och ton,
ty här är den ene den andres like
till åsikt, till sed och person,
och ingen, som lyder min statsförening,
får hysa en egen afvikande mening.

Signor,
ert sista kapitel
får ni allt koka om i er hjärnas kittel,
att ingen er missförstår.
Nu kunde man tro, om man tog er på orden,
att ni ville förjaga Inferno från jorden.
Jag älskar ej hellre er sympati
för det stolta, starka och stora —
en statsman, förståndig och fördomsfri,
en man som ni,

Digitized by Google

får aldrig sitt ögonmärke förlora
för drömmar och svärmeri.
Just det är vår stolthet vid helveteshärden
att ej vilja tro på det stora i världen.

Hvafalls?
Hvad står ni och mumlar, herre?
Ert himlande synes mig ytter värre,
ta mig hin, jag begriper er alls!
Ni darrar:
aha, nu lyste det hemskt i min själ:
hvad vill ni bland djäflar, ni störste bland narrar?
Ni svärmare,
som af läkarenit slår de sjuke ihjäl —
likt andra den Onämndes härmare,
dem på kors och påle man spikat,
när de välment sin dårskap predikat!

Och er har jag bjudit till min lokal —
drag ut, jag vill visa er ofördröjligt
en genstig till himlens sal;
får jag be er försvinna så skyndsamt som möjligt:
det blefve en outplånlig skandal,
om man visste, att hin kan ta miste så löjligt!

Digitized by Google

Il principe.

Jag ser hans skuggbild mot Toscanas eter,
en skarp profil af några djärfva streck,
en strimmad pannas illdådfyllda veck —
Il Principe på tuskiskt mål han heter.

Nyss sluppen ut med nöd ur fattighäktet,
till alla medel färdig och bestämd,
blott han får skyla skammen med sin hämd,
ett fullblodsexemplar af tigersläktet.

Hans mörka minnen ligga ännu färska,
han har ej ätt, han har ej fosterbygd —
så ger han afkall på hvarenda dygd
för detta enda paradis: — att härska.

Digitized by Google

Han friar djärft till tappre mäns Fortuna,
han bygger välde på ett myteri,
han låter sticka alla nobili,
och nästa morgon skall hans lof basuna.

Jag ser hans bild — han har ett drag af satan,
af högmodsdjäfvuln stor i sitt förfall —
han står i fönstret där och lyssnar kall
till gamla gubbars jämmerrop från gatan.

Han lyss och ser det fuktigt röda stålet
i bröst och strupar sänkande sin spets,
han ser den rasa, kampens vilda hets —
hans blick är ljus — han ser det stolta målet —

det stolta målet — alla sagors saga,
Paris' och Roms och alla hjältars dröm!
Han står och lyss till fagra planers ström,
när mördarbanden genom staden draga.

Digitized by Google

Marius.

Evoe Bacchus, evoe, evoe, —
kamrater, stäm in i klunga —
evoe Bacchus, Lyäus evoe —
så måste ni sjunga
att visa soldaterna,
att ni äga strupe och lunga
i bröstet som optimaterna.

Så — sjunger jag falskt — kan jag ej ta en ton?
Sempronius, min falskhet är loflig:
när du kallar min stämma för skroflig,
så spörj, hur den hörs för min tolfte legion,
så spörj, hur den tycktes legionerna,
när jag ställde dem upp mot teutonerna!
Sempronius tar alltid munnen full,
jag förlåter dig det för vår vänskaps skull.

Digitized by Google

Evoe, Bacchus, evoe, evoe,
Lyäus, i stoftet vi rulla,
din salighet njutande,
all ångest och bäfvan i framtiden skjutande,
Filippus, gjut bägrarne fulla —
en skål för mig själf, och till Hades med Sulla!

I bröder, tillförene insåg jag ej, —
Filippus, gjut bägrarne fulla —
hvi Marius var björnen och lejonet Sulla:
jo, Sulla är adel, och Marius är bara plebej.
Till äran föds optimaten,
plebejen må nöjas att frälsa staten.

Metellus kallar mig otacksam,
hans hus har i landsflykt jag drifvit,
och det var en skriande orätt och skam,
när man minnes, att innan jag knuffat mig fram,
en aflagd mantel den ädle mig gifvit.
Var lugn, det hade han aldrig gjort,
om han anat mig ämnad till något stort.
Han trodde jag ägde den takten
att stanna vid dörrn hos klienten och vakten.

Men Cajus Marius var bättre värd
än tigga på torget om spannmålsransoner.

Digitized by Google

Med manteln, Metellus, följde ditt svärd
och med svärdet dina legioner.
Metellus kan, om han tycker som jag,
få sin mantel tillbaka ännu i dag,
och så är hans skydd och hans hyllest
betalad mer än tillfyllest.

Evoe, Bacchus, evoe, evoe,
hugg för dig, kamrat,
hugg för dig ur skålar och flaskor och fat.
Den som pressade drufvan, skall njuta af saften.
Du har rätt, en plebej blir ej optimat,
om han valdes till sju gånger sju konsulat,
ty råhet är frände till kraften.

En böneskrift!
Det stöter på drift,
när du pekar för Marius med fullpräntad rulle,
du vet hur jag handskas med papper och stift:
säg ut, hvad du ville, säg ut, hvad jag skulle!

Du klagar på kränkta lagar
och påstår, att fräckt
i *mitt* namn det mördats folk af din släkt,
och att yxan gått både nätter och dagar.

Digitized by Google

Du spörjer, hur länge blod skall bli gjutet:
var lugn, du skall snart se slutet.

I veten det, bröder, staten är sjuk —
hvad under, om knektetroppen
allt enligt gammalt läkarebruk
vill tappa det sjuka blodet ur kroppen?
Hvad under, om mången förtryckt och kvald
nu fordrar en gammal räkning betald?
Jag medger det stridit mot seden i staten,
att plebejen förtryckt optimaten.

Evoe, evoe,
hvi sitta ni alla så bittra?
Du, Merula, hvarför mitt vin försmå?
Nå, tag din cittra
och sjung oss en grekisk strof eller två:
du man af det blåa, patriciska blodet,
du lär väl bättre än någon förstå
att välja det passande odet!

Hvi bleknen I? Har så ett rop er förskräckt?
Det var några rusiga slafvar,
som man nyss i ett gathörn väckt.
Än sen, om af klapprande hofvar det trafvar,
Antonius, det gäller ej längre din släkt!

Digitized by Google

Filippus, gjut bägrarne fulla —
en skål för Cornelius Sulla!

Nu gjorde de halt,
det hörs som man ginge i trappan.
Du darrar, Sempronius, tag saken kallt —
hvem säger, att du har förrädarn i kappan? —
En centurion? Hvad vill han för slag?
Min vän, hvarför stör du vårt festliga lag?

Nå, vill han ej svara?
En order, en lista — hvad angår den oss?
Men tag hit, för ro skull, hit med ett bloss,
jag vill se, hvems stil det kan vara!
Hur kommer mitt namn på en dylik skrift?
Man skulle just tro det var drift?

Ett papper som dömer er alla till döden —
hvarenda gäst
spatserar till carcer från fråssande fest,
jo, det kan man kalla för växlande öden.
Ett misstag, Sempronius? Det tycks af din ton,
som om Marius plägat ta' fel på person?

Digitized by Google

Åh nej, om jag ville fundera en smula
jag har från min sista triumf i behåll,
hur flitigt du spelade slafvens roll
och visste för segrarn hans seger skjula.
Mig tycktes, du sade, en född plebej
har segerns rätt, men triumfens ej.

Er andra? — Vill domen er tunika bloda,
så är det väl meningen, kan jag förmoda.
Och är det Marii sigill och lack,
så förvåna er lagom — skål och tack!

Digitized by Google

Ego.

De åldrande gudarne stego
i grafven att lyda förgängelsens bud,
men evig som alltet är Ego,
vårt belätes mäktige gud.
Han blandar den rusande saften,
som eldar till bragd, och som eggar till brott:
han själf är den lifvande kraften
i ondt och i godt.

De starke som bygga sig troner
i andens och sinnenas brokiga stat,
de äro hans emanationer
och barn af hans kärlek och hat.
När stormmolnens kättingar brista
och vägen är kal öfver bergåsens kam,
då tindrar i töcknen en gnista,
som leder dem fram.

Digitized by Google

Förgäfves i ångest det flämtat,
mitt törstiga hjärta, om dryck och om bröd,
i själen en klocka har klämtat,
men hela Olympen är död.
De åldrande gudarne stego
i grafven att lyda förgängelsens lag:
nu lefver allena mitt Ego,
och världen är jag.

Jag vill ej bedragas och gäckas
af löften och löjen och dimbilders svek.
Hvar fånglänk skall brytas och bräckas,
och allvar skall skymta i lek.
Att härdas i brottning med resar,
att vinna med svärdslag en fädernejord
jag drager på skeppen med Cæsar
och lyckan ombord.

Och allt hvad i kärlek jag lidit
och allt hvad jag skördat af hårdhet och hat,
kring hjärtat sig pansrande smidit
som mur om min kufvade stat.
Och allt hvad jag älskat och vördat,
hvar bild af min aning som hägrade skär,
ja, allt hvad man sårat och mördat
skall följa min här.

Digitized by Google

Jag känner ej vän eller frände,
jag känner ej lag eller fädernesland,
jag skådade världsstridens ände
och kaos och jordkretsens brand.
De åldrande gudarne stego
i grafven att lyda förgängelsens lag:
nu lefver allena mitt Ego,
och världen är jag.

Digitized by Google

INNEHÅLL.

I.

John Bull 3
Mr Chamberlain 6
Cecil Rhodes 9
Kitcheners jakt 13

II.

Orestes och Pylades 21
Canossa 23
Condottiere 25
Buddha 28
Tviflet 30
Bön 31

III.

General Booth 35
Tyrannen 39
Hatets son 43
Sanning 46
Den okunnige 48

IV.

Till Canidia 51
En dröm 54

Digitized by Google

V.

Saul 59
Ludvig XI 62
Tiberius 67
Nero 77
Macchiavelli i Inferno 84
Il principe 89
Marius 91
Ego 97

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

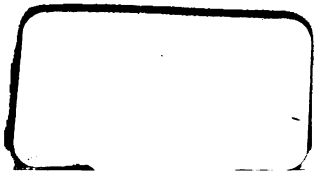

Digitized by Google

Digitized by Google